

OPEN
MONUMENTEN
DAG

2^e weekend van september

Programma- boekje Noordoostpolder

www.openmonumentendag.nl/noordoostpolder

A photograph of two women standing on a paved path next to a wooden information board. The woman on the left is wearing a pink t-shirt and light blue jeans, pointing towards the board. The woman on the right is wearing a floral dress and is also looking at the board. The board displays a map and some text. In the background, there are lush green trees and a body of water with a stone wall.

‘Of u nu wandelt, fietst of met de auto op pad gaat, wij hopen dat u vandaag nieuwe plekken ontdekt.’

Voorwoord

Welkom op Open Monumentendag 2026

Dit jaar is Open Monumentendag extra bijzonder. Provincie Flevoland bestaat 40-jaar. Daarom vindt de landelijke opening van Open Monumentendag plaats in onze provincie. Een prachtige aanleiding om stil te staan bij het bijzondere erfgoed dat de Noordoostpolder rijk is. We zijn dan ook trots dat we u een gevarieerd programma kunnen aanbieden.

Enthousiaste eigenaren stellen met trots hun monument open voor bezoekers. Dankzij hun inzet krijgt u de unieke kans om locaties te ontdekken die normaal gesproken niet toegankelijk zijn. Hun gastvrijheid vormt het hart van Open Monumentendag.

In dit programmaboekje vindt u alle informatie over de deelnemende monumenten, activiteiten en adressen. Gebruik het als gids tijdens uw ontdekkingstocht langs de locaties. Tip: download ook de Open Monumentendag-app, zodat u alle informatie gemakkelijk op uw telefoon bij de hand heeft.

Of u nu wandelt, fietst of met de auto op pad gaat, wij hopen dat u nieuwe plekken ontdekt, meer leert over de geschiedenis van onze polder en vooral geniet van alles wat de Noordoostpolder te bieden heeft.

Namens de gemeente Noordoostpolder, de monument-eigenaren en de vele vrijwilligers wensen wij u een inspirerende en onvergetelijke Open Monumentendag toe.

Veel plezier met ontdekken!

Marion van den Brink,
Wethouder

Deelnemende monumenten

<p>01 Houten Oostenrijkse Woning
Berkenlaan 6, Emmeloord</p> <p>02 Middenstandswoning
Koningin Julianastraat 23, Emmeloord</p> <p>03 Poldertoren
De Deel 25, Emmeloord</p> <p>04 Rooms-Katholieke Kerk Heilige Michaël
Noordzijde 1, Emmeloord</p> <p>05 Kantoor Dienst der Zuiderzeewerken
Jasmijnstraat 9, Emmeloord</p> <p>06 Nederlands Hervormde Kerk
Nagelerstraat 2, Emmeloord</p> <p>07 Noodkerk
Arnoldus van Bockholtstraat 1, Ens</p> <p>08 R.-K. Kerk Onze Lieve Vrouwe van de Altijddurende Bijstand
Zoudenbalchstraat 2, Ens</p> <p>09 Nederlands Hervormde Kerk
Kerkplein 32, Ens</p> <p>10 Wieringermeerboerderij
Kadoelerweg 14, Kraggenburg</p> <p>11 Lichtwachterswoning Oud-Kraggenburg
Zwartemeerweg 23, Kraggenburg</p> | <p>12 Nederlands Hervormde Kerk
Voorstraat 21, Kraggenburg</p> <p>13 Boerderij De Zuiderkrib
Zwartemeerweg 62, Kraggenburg</p> <p>14 Rooms-Katholieke Kerk Heilige Liudger
Zuidwend 2, Bant</p> <p>15 Woonbarak polderwerkers
Oudeweg 21, Marknesse</p> <p>16 Waterloopkundig laboratorium
Voorsterweg 36, Marknesse</p> <p>17 Lichtwachterswoning en misthoornhuisje
Vluchthavenpad 1, Schokland</p> <p>18 Hervormde Kerk
Middelbuurt 3, Schokland</p> <p>19 Woonhof Karwijhof
Karwijhof 20, Nagele</p> <p>20 Room-katholieke St. Isidoruskerk
Ring 23, Nagele</p> <p>21 Coöperatief Diepvriesgebouw
Fazantendrift 10, Tollebeek</p> <p>22 Pioniersbarak Kamp Urkervaart
Wildzang 18, Tollebeek</p> |
|---|---|

Programma

Zaterdag 12 en zondag 13 september 2026

Open Monumentendag in de Noordoostpolder

Openingsdagen en -tijden

Gedurende het weekend zijn zo'n 22 monumenten en musea gratis toegankelijk voor publiek. De standaard openingstijden zijn beide dagen van 10.00 tot 17.00 uur. Maar let op, voor diverse locaties gelden afwijkende openingsdagen en -tijden. De informatie per monument staat vermeld in dit programmaboekje, in de app van Open Monumentendag en op de website www.openmonumentendag.nl/noordoostpolder.

Activiteiten

In veel monumenten worden bijzondere activiteiten georganiseerd, zoals een expositie, lezing, orgelconcert of stadswandeling. Ook kinderen kunnen leuke activiteiten doen, bijvoorbeeld in het Waterloopbos, Museumhuis Polman of op Schokland. Op de volgende pagina's vindt u alle activiteiten per monument.

Er zijn enkele activiteiten met vaste tijdstippen:

Zaterdag 12 september 2026 Stadswandeling Emmeloord

De stadsgids neemt je mee op een wandeling door het oudste deel van Emmeloord.

Tijdstip: 11.00 uur en 15.00 uur

Locatie: Poldertoren, De Deel 25, Emmeloord

Zaterdag 12 september Lezing 'Het huis met 1000 gezichten'

Een lezing over Oostenrijkse woningen in de Noordoostpolder.

Tijdstip: 13.30 uur

Locatie: Berkenlaan 6, Emmeloord

Tips voor een fijne dag

Om alle monumenteneigenaren, beheerders, vrijwilligers en medebezoekers een fijne dag te bezorgen, vragen we aandacht voor onderstaande punten:

Geniet met aandacht voor monumenten

De monumenten zijn waardevolle verhalen in steen en hout. Beweeg u rustig door de ruimtes, zodat iedereen nu én later kan blijven genieten.

Waardeer de gastvrijheid van eigenaren

Veel locaties zijn speciaal voor vandaag opengesteld, vaak privé-eigendom. Respecteer de aangegeven bezoekerimtes en volg altijd de aanwijzingen van eigenaren en vrijwilligers op.

Geef elkaar de ruimte en let op uw veiligheid

Laat iedereen in zijn eigen tempo ontdekken en wacht even bij drukkeren plekken. Let ook op uw veiligheid, monumenten hebben soms drempels of lage kozijnen. Houd kinderen altijd in de buurt.

Bewaar de netheid

Gebruik afvalbakken en eet of drink alleen waar dit is toegestaan. Zo blijft elke locatie schoon en gastvrij.

Fotografeer met respect

Maak foto's op plaatsen waar dat mag. Vraag toestemming als je mensen herkenbaar vastlegt.

Houten Oostenrijkse woning

01

Rijksmonument

Bouwjaar: 1948
Huidig gebruik: particuliere woning

Berkenlaan 6
8302 AJ Emmeloord

Zaterdag 10.00-16.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Zaterdag 12 september
13.30 uur lezing
'Oostenrijkse woningen in de
Noordoostpolder'

Deze woning maakt deel uit van een rij van zeven houten huizen aan de Berkenlaan, gebouwd in 1948 als onderdeel van de wederopbouw van Nederland en de ontwikkeling van de Noordoostpolder. De woningen werden als bouw-pakket uit Oostenrijk geïmporteerd en dienden als huis-vesting voor ambtenaren en medewerkers van de Directie Wieringermeer. Hoewel ze oorspronkelijk als tijdelijk waren bedoeld, zijn ze grotendeels behouden gebleven. In de volksmond staan de woningen bekend als Oostenrijkse woning.

De houten gevels, de eenvoudige constructie en het steile zadeldak laten zien hoe snel en doelmatig in de naoorlogse jaren woningen werden gerealiseerd. Samen met soortgelijke huizen aan de Acacialaan vormen deze woningen een bijzonder ensemble dat het verhaal vertelt van de opbouw van de Noordoostpolder. In totaal zijn in de Noord-oostpolder zo'n 100 Oostenrijkse woningen gebouwd, ook veelal bij landbouwbedrijven.

Middenstandswoning

02

Rijksmonument

Bouwjaar: 1948
Huidig gebruik: particuliere woning met B&B

Koningin Julianastraat 23
8302 CC Emmeloord

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Deze rij woningen behoort tot de eerste naoorlogse woningbouw van Emmeloord en werd gebouwd in opdracht van de Directie Wieringermeer (Noordoostpolderwerken). Het zijn zogeheten middenstandswoningen. Ze werden in 1947-1948 gebouwd speciaal voor de middenstand, zoals winkeliers, ondernemers en andere zelfstandigen die nodig waren voor de ontwikkeling van het nieuwe polderdorp. Daarmee weerspiegelt het complex de zorgvuldig geplande opbouw van de nieuwe samenleving in de Noordoostpolder.

De woningen zijn uitgevoerd in de stijl van de Delftse School, met fraai metselwerk, markante schoorstenen, dakkapellen en bijzondere details. Samen met de bijbehorende garages vormen zij een waardevol en herkenbaar ensemble dat het verhaal vertelt van de wederopbouw en de ontginning van de polder.

Poldertoren

03

Rijksmonument

Bouwjaar: 1959
Huidig gebruik:
Multifunctionele activiteiten en hotel

De Deel 25
8302 EK Emmeloord

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Pop-up expositie
Cultuurhistorisch Centrum
Noordoostpolder

Stadwandeling Emmeloord om
11.00 uur en 15.00 uur

Bezoek uitkijkplatform

De Poldertoren is een voormalige watertoren. Het is een markant, van grote afstand te herkennen 'baken' aan een groot plein, dat kan worden beschouwd als het hart van Emmeloord en de Noordoostpolder. Dit symbool van de eenheid van de polder en de overwinning op het water is gebouwd naar het winnende ontwerp van een prijsvraag, die in 1950 werd uitgeschreven door de Waterleiding Mij. Overijssel N.V. te Zwolle.

De toren heeft de stilistische kenmerken van een sobere, aan de Delftse School verwante baksteenarchitectuur. Het betreft een vanuit een octogonale plattegrond opgetrokken, met grauwege baksteen beklede toren van gewapend beton. De 65,3 meter hoge Poldertoren kreeg zowel de functie van watertoren als die van carillontoren en uitkijktoren.

Rooms-Katholieke Kerk Heilige Michaël

04

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1956
Huidig gebruik: Kerkgebouw
Emmaüsparochie

Noordzijde 1
8302 GK Emmeloord

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Expositie kerkelijke kledij en
gebruiksvoorwerpen

Orgelspel

De Rooms-Katholieke Heilige Michaëlkerk in Emmeloord werd in 1955-1956 gebouwd naar ontwerp van P.H.A. Starmans en J.A.M. Starmans jr.. Hoewel het gebouw de vorm van een zaalkerk suggereert, is het feitelijk een basiliek met een hoog middenschip en lagere zijbeuken. Kenmerkend zijn de aan de vroegchristelijke kerkarchitectuur verwante bouwstijl, de glas-in-loodvensters, het siermetselwerk, de halfronde absis en de vrijstaande klokkentoren met pastorie.

Het interieur is grotendeels in oorspronkelijke staat behouden, met onder meer Boheemse gewelven, oorspronkelijke banken, een orgelgalerij, hoogaltaar, biechtstoelen en verlichting uit de bouwtijd. De kerk neemt een centrale plaats in binnen het oorspronkelijke stedenbouwkundige plan van Emmeloord.

Kantoor Dienst der Zuiderzeewerken

05

Rijksmonument

Bouwjaar: 1948
Huidig gebruik:
Kantoorfunctie Aves

Jasmijnstraat 9
8302 CL Emmeloord

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Presentatie oude foto's

Het voormalige kantoor van de Dienst der Zuiderzeewerken, afdeling Noordoostpolder, werd in 1948 gebouwd naar ontwerp van de Bouwkundige Afdeling van de Directie Wieringermeer. Vanuit dit gebouw werd gewerkt aan de inrichting en ontwikkeling van de pas drooggevalen Noordoostpolder.

Het pand is een sobere maar karakteristieke vertegenwoordiger van de Delftse School, met zorgvuldig uitgevoerd baksteenmetselwerk, een markant schilddak en authentieke detaillering. Bijzonder is de entree in een achthoekig torentje, dat als architectonisch accent de hoofdingang markeert. De windwijzer met een zeilboot verwijst naar het Zuiderzeeverleden van het gebied.

Nederlands Hervormde Kerk

06

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1951
Huidig gebruik: Christelijke
Gereformeerde Kerk
De Hoeksteen

Nagelerstraat 2
8301 XE Emmeloord

Zaterdag 11.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Orgelconcert 150 psalmen door
organist Bart Abbes

De Hoeksteen werd gebouwd in 1950-1951 in opdracht van het Zuiderzeefonds van de Nederlandse Hervormde Kerk. Het kerkcomplex, ontworpen door ingenieur S. van Ravesteijn, bestaat uit een zaalkerk met klokkentoren, verenigings- en catechisatieruimten, kosterswoning en pastorie.

De architectuur vertoont kenmerken van de neoromaanse stijl en de Delftse School. Het gebouw is opgetrokken in baksteen en beschikt over een grotendeels intact interieur, waaronder een orgel uit 1957 van Willem van Leeuwen. In 2006 kocht de Christelijke Gereformeerde Kerk in Emmeloord kerkgebouw De Hoeksteen. Deze streekgemeente ontstond enkele jaren na de drooglegging van de Noordoostpolder en telt ruim 700 leden uit de hele polder, met enkelen uit Friesland. De kerk vervult een belangrijke functie als plaats voor erediensten, ontmoeting en kerkelijke activiteiten binnen de Noordoostpolder.

Noodkerk

07

Rijksmonument

Bouwjaar: 1948
Huidig gebruik:
Gemeenschapsruimte
't Gebouwtje'

Arnoldus van Bockholtstraat 1
8307 AX Ens

Zaterdag 10.00-16.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

De voormalige Rooms-Katholieke Kerk van Ens is in 1948 gebouwd als noodkerk voor de Rooms-Katholieke parochie van Ens. Het ontwerp voor de in 1949 in gebruik genomen kerk was van de Haagse architect A.E. Bleys. Het kerkje is gebouwd in een stijl die verwant is aan de Ambachtelijk-Traditionele bouwtrant.

In 1955 verloor het noodkerkje de oorspronkelijke functie toen in dat jaar de nieuwe Rooms-Katholieke Kerk O.L.V. van de Altijd Durende Bijstand in gebruik werd genomen. In 1964 is de zuidgevel gewijzigd door toevoeging van een aanbouw. In 1970 is het kerkgebouwtje aan de zuidzijde uitgebreid, waarbij het verder nog vrij gave exterieur van één van de oudste gebouwen van Ens de huidige vorm kreeg.

R.-K. Kerk Onze Lieve Vrouwe van de Altijddurende Bijstand

08

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1955
Huidig gebruik:
Geen actieve functie op dit moment

Zoudenbalchstraat 2
8307 BK Ens

Zaterdag 10.00-16.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

De Rooms-Katholieke Kerk Onze Lieve Vrouwe van de Altijddurende Bijstand werd in 1955 gebouwd naar ontwerp van de Haagse architecten H. Thunnissen, A. van Kranendonk jr. en A. Thunnissen jr.. Het gebouw is uitgevoerd als basiliek in een traditionalistische stijl met invloeden van de Delftse School. Kenmerkend zijn de monumentale bakstenen architectuur, de brede entree met een overdekte zuilen-galerij en de 35 meter hoge klokkentoren, geïnspireerd op een Italiaanse campanile.

De kerk vormt een beeldbepalend onderdeel van Ens en is van cultuurhistorische waarde als uitdrukking van het kerkelijk leven, de gemeenschapsvorming en de ontwikkeling van de Noordoostpolder in de jaren vijftig.

Nederlands Hervormde Kerk

09

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1952
Huidig gebruik:
Woonhuis

Kerkplein 32
8307 AP Ens

Zaterdag 12.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Mogelijkheid om een kaarsje
te branden en de orgels te
bespelen

De voormalige kerk van de Nederlandse Hervormde Gemeente in Ens en het los van de kerk staande bijgebouw en de pastorie zijn in 1952 gebouwd in opdracht van het College van Kerkvoogden van de Hervormde Gemeente Noordoostpolder. De ontwerpers van het kerkelijk complex waren de Amsterdamse architecten Chr. Nielsen en J.H.C. Spruyt.

De sober vormgegeven kerk is gebouwd in een aan Delftse School verwante, functionele bouwstijl. Verantwoordelijk voor de bouw was de eveneens uit Amsterdam afkomstige firma De Witte en Walvis. Het exterieur van het kerkgebouw, met een dakruiter in de vorm van een klokkenstoel, is in vrijwel oorspronkelijke staat bewaard gebleven. Een opvallend onderdeel is het grote baksteenmozaïek De Zaaier in de voorgevel, ontworpen door kunstenaar Berend Hendriks. Het kerkgebouw is het belangrijkste, centrale element op een plein met een besloten karakter.

Wieringermeerboerderij

Deze ontginningsboerderij uit 1943 behoort tot de eerste generatie boerderijen die in de Noordoostpolder werd gebouwd. In opdracht van de Directie Wieringermeer diende zij als voorbeeld van de grootschalige ontginning en ingebruikname van de nieuwe landbouwgronden.

De boerderij is uitgevoerd als een zogenoemde Wieringermeerboerderij, een karakteristieke kop-rompboerderij met woonhuis en grote schuur onder pannendaken. Opvallend zijn de traditionele architectuur, verwant aan de Delftse School, en de moderne gelamineerde houten spantconstructie in de schuur. Bijzonder is dat zowel het exterieur als grote delen van het interieur nog vrijwel in oorspronkelijke staat bewaard zijn gebleven.

10

Rijksmonument

Bouwjaar: 1943
Huidig gebruik: Agrarisch
bedrijf met woonhuis

Kadoelerweg 14
8317 PJ Kraggenburg

Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Expositie over de geschiedenis
van de boerderij

Lichtwachterswoning Oud-Kraggenburg

11

Rijksmonument

Bouwjaar: 1845
Huidig gebruik: Privé eigendom

Zwartemeerweg 23
8317 PA Kraggenburg

Zaterdag 10.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen in en om de
lichtwachterswoning

Bezichtigen

Documentaire over Oud-
Kraggenburg

Oud Kraggenburg ontstond in 1845 als kunstmatig eiland in de Zuiderzee, aan de monding van het Zwolse Diep. Het maakte deel uit van een waterbouwkundig project van ingenieur B.J.G. van Diggelen om de scheepvaartverbinding tussen Zwolle en de Zuiderzee te verbeteren.

Het complex bestaat uit een voormalige lichtwachterswoning met lichttoren, gelegen op een met basaltblokken versterkte heuvel. Daarnaast omvat het ensemble een schuur, een strekdam met op de uiterste punt een vroeger dienstdoende lichtopstand, een kleine voormalige vluchthaven en een loopbrug. Bijzonder is dat bij de aanleg zogenoemde kraggen werden gebruikt: drijvende matten van riet- en waterplanten, verzwaard met basaltblokken. Deze vernieuwende techniek gaf Kraggenburg zijn naam. Het complex vormt een zeldzaam overblijfsel van de waterstaats- en scheepvaartgeschiedenis van de voormalige Zuiderzee.

Nederlands Hervormde Kerk

12

De Hervormde Kerk in Nederland had voor de bouw van nieuwe kerken in de Noordoostpolder een speciaal fonds opgericht: het Zuiderzeefonds. Met geld uit dit fonds werd in Kraggenburg een kerkgebouw neergezet, ontworpen door de bekende architect Gerrit Feenstra.

De kerk is ontworpen in de stijl van de Delftse School, herkenbaar aan de sobere vormgeving, traditionele materialen en rustige verhoudingen. Het gebouw heeft een schilddak met een opengewerkte dakruiter (torentje) waarin een klok hangt van de firma Van Bergen uit Midwolda. Binnen valt vooral het grote, kleurrijke gebrandschilderde raam op, ontworpen door kunstenaar Berend Hendriks. Het kerkgebouw is in 1954 gereedgekomen. Hiervoor kerkte men in een woning aan de Zuidermeent 16. Het kerkgebouw heeft 190 zitplaatsen. In 1961 werd het gebouw met twee vergaderzalen uitgebreid.

Bouwjaar: 1954
Huidig gebruik: Kerkgebouw
Protestante Gemeente

Voorstraat 21
8317 AG Kraggenburg

Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

Zondag 13 september om
10.00 uur open kerkdienst

Boerderij De Zuiderkrib

13

Bouwjaar: 1948
Huidig gebruik:
Agrarisch en recreatief bedrijf

Zwartemeerweg 62
8317 PD Kraggenburg

Zaterdag 10.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Bezoekers kunnen het
bijzondere verhaal van de
Zuiderkrib beleven op de
boerderij en zijn welkom in de
theetuin en pluktuin.

De boerderij staat op een historisch bijzondere locatie, waar tussen 1845 en de drooglegging van de Noordoostpolder in 1942 twee leidammen in de Zuiderzee lagen. Deze dammen werden aangelegd om de vaargeul van het Zwolse Diep op diepte te houden en een veilige verbinding met Zwolle te waarborgen. Aan het uiteinde van de zuidelijke dam bevond zich Oud-Kraggenburg, een vluchthaven met lichtwachterswoning waar schepen konden schuilen bij storm en mist. De naam 'Zuiderkrib' verwijst naar deze zuidelijke leidam.

De boerderij herbergt tegenwoordig naast een agrarische functie ook zorg- en recreatieve activiteiten, met een theetuin, pluktuin, B&B en minicamping.

Rooms-Katholieke Kerk Heilige Liudger

14

Gemeentelijk Monument

Bouwjaar: 1956
Huidig gebruik: Kerk- en
ontmoetingsruimte Bantsilieik

Zuidwend 2
8314 AE Bant

Zaterdag 10.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Rondleidingen

De voormalige Rooms-Katholieke Kerk Heilige Liudger is gesitueerd aan de rand van de bebouwde kom van Bant en is gebouwd in 1955-1956 in opdracht van het Rooms-Katholieke kerkbestuur van de Heilige Liudger parochie in Bant. Het ontwerp van het gebouw is van de Deventer architect A. Vosman jr.. De constructeur was P.C. van der Vossen.

Het in een traditionalistische stijl gebouwde, aan de architectuur van de Delftse School en de middeleeuwse kerken verwante kerkgebouw is van het type basiliek en wordt vergezeld door een robuuste, 25 meter hoge klokkentoren. De devotiekapel is in 1970 verbouwd tot aula.

Woonbarak polderwerkers

15

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1944
Huidig gebruik: Onderkomen
Stichting Historisch Marknesse

Oudeweg 21
8316 AD Marknesse

Zaterdag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Bezichtiging van de voormalige
pionierswoning

Expositie over de beginperiode
van Marknesse

De woonbarak is in begin 1944 gebouwd voor de huisvesting van polderwerkers. Het gebouw is het enig overgebleven exemplaar van oorspronkelijk drie bakstenen barakken voor manschappen, die deel uitmaakten van het kamp "Marknesse" (Dorp B).

Het betreft hier de middelste van de drie die aan de Oudeweg stonden. De bakstenen barak is gebouwd in opdracht van de Directie van de Wieringermeer afdeling Noordoostpolderwerken, naar ontwerp van de Bouwkundige Afdeling van dezelfde dienst. De barak was oorspronkelijk verdeeld in een ruimte met gemeenschappelijke voorzieningen en wooneenheden, die bestonden uit een voorkamer en een slaapzaal voor 12 personen met stapelbedden. De barak behoort tot de oudste nog bestaande bebouwing in de Noordoostpolder.

Waterloopkundig laboratorium

16

Rijksmonument

Bouwjaar: 1952
Huidig gebruik: In beheer van
Natuurmonumenten

Voorsterweg 36
8316 PT Marknesse

Zaterdag 11.00-17.00 uur
Zondag 11.00-17.00 uur

Activiteiten:
Excursies in het
waterloopkundig laboratorium

Golfmachines worden in
werking gesteld

Diverse activiteiten voor
volwassenen en kinderen

Het Waterloopkundig Laboratorium De Voorst werd vanaf 1952 aangelegd in het Voorsterbos bij Marknesse als openluchtproefterrein voor waterbouwkundig onderzoek. Opdrachtgever was het Waterloopkundig Laboratorium uit Delft, een nationaal onderzoeksinstituut dat sinds 1927 onderzoek deed naar waterbeheer en waterbouwkundige werken met behulp van schaalmodellen.

In het laboratorium werden op grote schaal havens, rivieren, kustgebieden en waterwerken nagebouwd om het gedrag van water te bestuderen. Er zijn tientallen modelopstellingen gerealiseerd voor projecten in binnen- en buitenland, waaronder de Deltawerken en schaalmodellen van de havens van Vlissingen, IJmuiden, Scheveningen en internationale havens zoals Lagos, Bangkok en Beiroet. Ook de Willemstunnel en de Maascentrale werden er op schaal gebouwd, de Maascentrale was het laatste openluchtmodel.

In de jaren '90 maakten computers de fysieke modellen overbodig. In 1996 verhuisde het laboratorium terug naar Delft. De schaalmodellen bleven achter in het bos.

Lichtwachterswoning en misthoornhuisje

17

Rijksmonument

Bouwjaar: 1901 en 1921
Huidig gebruik: Vergaderruimte

Vluchthavenpad 1
8319 AD Schokland

Zaterdag 10.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Open huis

De lichtwachterswoning is gebouwd in opdracht van het ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid. Het pand staat bij het restant van de haven op het noordelijke deel (de woonterp Emmeloord) van het voormalige eiland Schokland. Na de inpoldering deed het tot 1980 nog dienst als woning en opslagruimte. Vervolgens werd het inwendig verbouwd en in gebruik genomen als vergaderruimte.

Het naastgelegen misthoornhuisje is gebouwd in opdracht van het ministerie van Marine. Het gebouwtje droeg oorspronkelijk een zogenaamde misthoorn, die werd gebruikt om bij slecht zicht de op korte afstand passerende schepen te waarschuwen met geluidssignalen. In 1996 kreeg het pand haar huidige functie als informatiegebouwtje.

Hervormde Kerk

18

Rijksmonument

Bouwjaar: 1834
Huidig gebruik: Onderdeel van Museum Schokland

Middelbuurt 3
8316 AB Schokland

Zaterdag 10.00-17.00 uur
Zondag 10.00-17.00 uur

Activiteiten:
Vrije toegang Museum Schokland

Wisselentoonstelling Levende Natuur

Zaterdag expositie RUUM
(Schokkerringweg 25)

De Hervormde Kerk op het voormalige eiland Schokland is gebouwd in 1834. De kerk is daarmee het oudste rijksmonument van de gemeente Noordoostpolder. De kerk is gebouwd als opvolger van het vierkante houten kerkje uit 1717, dat bij de stormramp in 1825 vrijwel geheel vernield was en daarom gesloopt moest worden. Architect is Derk (Dirk) Joseph Thomkins, geboren op 2 februari 1777 in de Engelse plaats Birmingham.

Het kerkgebouw heeft een sobere neoclassicistische vorm omdat er sterk bezuinigd werd op ornamenten. De enige toegepaste verfraaiingen zijn de vlakke lisenen tussen de rondboogvormige ramen, die zijn voorzien van roeden. De gevels zijn gemetseld in staand verband. De kerk, met een houten kapconstructie, is uitgevoerd als een driezijdig gesloten zaalkerk met dakruiter. Aan de kerk is een bredere pastorie aangebouwd, die een groter vloeroppervlak had dan het kerkgebouw zelf. De studeerkamer van de dominee diende tevens als consistoriekamer en had een directe verbinding met de kerk.

Woonhof Karwijkhof

19

Gemeentelijk monument

Bouwjaar: 1959
Huidig gebruik: Museumhuis Polman

Karwijkhof 20
8308 AK Nagele

Zaterdag 13.00-17.00 uur
Zondag 13.00-17.00 uur

Activiteiten:
Vrije toegang museumhuis Polman

Audiotour door museumhuis

Speurtocht voor kinderen

Karwijkhof 20 maakt deel uit van een beeldbepalend woonhof in Nagele, een voorbeeld van de vernieuwende ideeën van het Nieuwe Bouwen. De woningen werden ontworpen door de modernistische architecten Lotte Stam-Beese en Ernest Groosman en zijn gegroepeerd rond een groen middenterrein, met veel aandacht voor licht, lucht en ruimte.

De strakke woningen met platte daken, grote raampartijen en een functionele indeling waren in de jaren vijftig vooruitstrevend. Bijzonder zijn het karakteristieke lavet in de bijkeuken, de glazen scheiding tussen keuken en eetkamer, de speciaal betegelde schrobplaats achter de woning en de toepassing van het destijds innovatieve Cusveller-vloersysteem van prefab beton.

Rooms-Katholieke St. Isidoruskerk

Museum Nagele is gevestigd in de voormalige rooms-katholieke St. Isidoruskerk. De kerk is gebouwd tussen 1960 en 1962 naar ontwerp van Theo Taen en Thomas Nix. Het gebouw is een goed voorbeeld van naoorlogse modernistische architectuur en maakt deel uit van het oorspronkelijke ontwerp van Nagele. Kenmerkend zijn de strakke recht-hoekige vormen, de gevels van rode en gele baksteen, de smalle lichtstrook tussen dak en muur en de open klokkentoren boven de entree. Ook de toepassing van prefab en voorgespannen beton was vooruitstrevend voor die tijd. Een opvallend onderdeel is het raamwerk tussen de muren en het dak van de kerkzaal. Deze constructie zorgt ervoor dat het dak visueel lijkt te zweven en laat daglicht diep in de kerk doordringen.

Sinds 1998 biedt het gebouw onderdak aan Museum Nagele, waar het verhaal van het unieke polderdorp wordt verteld.

20

Bouwjaar: 1962
Huidig gebruik: Museum Nagele

Ring 23
8308 AL Nagele

Zaterdag 13.00-17.00 uur
Zondag 13.00-17.00 uur

Activiteiten:
Vrije toegang museum Nagele

Documentaire 'Een nieuw dorp op nieuw land' van Louis van Gasteren

Diverse activiteiten voor kinderen

Coöperatief Diepvriesgebouw

21

Bouwjaar: 1958
Huidig gebruik:
Archief Dorpsbelang Tollebeek

Fazantendrift 10
8309 AM Tollebeek

Zondag 12.00-17.00 uur

Activiteiten:
Informatie over het gebouwtje,
de diepvriesvereniging en het
leven van de eerste bewoners

Dit kleine bakstenen gebouw aan de Fazantendrift werd in 1958 gebouwd als coöperatieve diepvrieskluis voor inwoners van Tollebeek en omgeving. In een tijd waarin weinig huishoudens een eigen diepvries bezaten, konden zij hier een vrieslade huren voor het bewaren van vlees, groenten en andere levensmiddelen. In het gebouw bevond zich een bijzondere draaicarrousel met ongeveer honderd diepvriesladen, die automatisch naar de gebruiker werd gebracht.

Het sobere gebouw staat op heipalen, waardoor de inklinking van de poldergrond goed zichtbaar is. Na het verdwijnen van de vriesfunctie kreeg het verschillende nieuwe bestemmingen. Tegenwoordig is hier het archiefcentrum van Dorpsbelang Tollebeek gevestigd.

Pioniersbarak Kamp Urkervaart

22

Bouwjaar: 1947
Huidig gebruik:
Maatschappelijke functie

Wildzang 18
8309 BD Tollebeek

Zondag 12.00-17.00 uur

Activiteiten:
Open huis met informatie over
het gebouw en haar bewoners

Aan De Wildzang in Tollebeek staat de enige overgebleven houten pioniersbarak van de Noordoostpolder. De barak werd in 1947 gebouwd als onderdeel van kamp Urkervaart, waar polderwerkers en hun gezinnen verbleven tijdens de ontginning van de nieuwe polder. Het langgerekte houten gebouw is uitgevoerd als dubbele gezinswoning en geeft een goed beeld van de eenvoudige maar doelmatige huisvesting uit de pionierstijd. Kenmerkend zijn de volledig houten constructie, de sobere uitstraling en de oorspronkelijke indeling met woonruimte, keuken en meerdere slaapkamers.

Na de sluiting van het kamp in 1957 werd de barak naar Tollebeek verplaatst. Een grondige restauratie in 2005-2006 heeft het karakteristieke uiterlijk behouden. Tegenwoordig doet het gebouw dienst als clubgebouw en vormt het een tastbare herinnering aan de ontstaansgeschiedenis van de Noordoostpolder.

Bezoek gratis een museum

Speciaal voor Open Monumentendag zijn onderstaande musea op 12 en 13 september 2026 gratis toegankelijk!

Museum Nagele

Adres:
Ring 23
8308 AL Nagele

Openingstijden:
Donderdag t/m zondag van
13.00-17.00 uur

Informatie:
www.museumnagele.nl

Ontdek het verhaal achter het dorp van licht, lucht en ruimte

Nagele is het enige dorp in Nederland dat volledig volgens de principes van het Nieuwe Bouwen is gebouwd. Museum Nagele vertelt de ontstaansgeschiedenis van Nagele en haar unieke plaats in de architectuurgeschiedenis van Nederland. Het verhaal van ontwerpers van het Nieuwe Bouwen zoals Rietveld, Merkelbach en Van Eyck speelt een belangrijke rol.

Met documentaires, animaties, maquettes en persoonlijke getuigenissen van bewoners en architecten, vertelt de nieuwe expositie over de modernistische idealen waarmee het dorp werd ontworpen. Ook aan jonge bezoekers is gedacht: kinderen kunnen in een bijzondere zandbak hun eigen polder ontwerpen of aan de slag aan de tekentafels.

Museumhuis Polman

Adres:
Karwijhof 20
8308 AK Nagele

Openingstijden:
Donderdag t/m zondag van
13.00 uur – 17.00 uur

Informatie:
www.hendrickdekeyser.nl/museumbezoek/huis-polman-nagele

Kom binnen in de jaren 50! Huis Polman brengt deze tijd tot leven

In Huis Polman kom je door de achterdeur naar binnen, zoals het vroeger ook ging, en stap je zo de jaren '50 binnen. Wanneer je het huis betreedt, ervaar je zelf hoe het is om hier in de jaren van de wederopbouw te hebben gewoond. Je waant je letterlijk Annie of Bernard Polman, één van de eerste bewoners van de Noordoostpolder. Ga gerust lekker in de fauteuil zitten en luister naar het favoriete programma van Annie op de radio. Huis Polman is voor velen een feest van herkenning! De net aangekomen bewoners waren positief verrast door de grootte van hun huis en de moderne voorzieningen zoals stromend water, toilet en lavet. De huizen waren nieuw en zonder gebreken. De openbare ruimte was nog mondjesmaat ingericht. Licht, lucht en ruimte kon je ervaren in volle glorie.

Kom binnen en laat je blij verrassen.

Museum Schokland

Adres:
Middelbuurt 3
8319 AB Schokland

Openingstijden:
Dinsdag t/m zondag van
11.00 uur – 17.00 uur

Informatie:
www.museumschokland.nl

Dé startplek om het UNESCO Werelderfgoed Schokland te bezoeken

Museum Schokland ligt op de Middelbuurt, één van de middeleeuwse terpen op het voormalig eiland. Zowel binnen als buiten is er bij het museum van alles te zien en te beleven. Geologische, archeologische en historische voorwerpen in de vaste tentoonstelling geven een beeld van de ontstaansgeschiedenis van het Noordoostpoldergebied, het ontstaan en vergaan van het eiland, het leven van de Schokkerbevolking en de uiteindelijke drooglegging van de polder. Maquettes, historische films en foto's brengen dit verhaal verder tot leven. Absoluut hoogtepunt is een aantal prehistorische menselijke voetafdrukken van circa 4000 jaar oud. Ze werden in 1984 nabij Schokland gevonden en behoren tot de oudsten van West-Europa. Ze zijn dé pronkstukken van de museumcollectie.

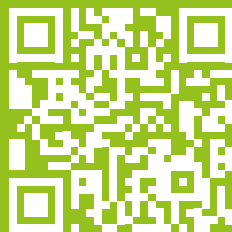
Museum Schokland neemt je mee in een reis van de ijstijd tot nu. De bijzondere archeologische vondsten maken de geschiedenis tastbaar. Dwalend door de eeuwen komt het verhaal tot leven.

Kom je nog eens terug?

Heb je vandaag genoten van Open Monumentendag? De Noordoostpolder heeft nog veel meer verrassingen voor je in petto.

Ontdek de tropische sferen van indoor jungle **Pantropica**, strijk neer aan het strand van de **Wellerwaard**, wandel door het unieke stijlicoon van Het Nieuwe Bouwen **Nagele**, of breng een bezoek aan het uitgestrekte **Kuinderbos** en ontdek het verhaal van de middeleeuwse burcht van Kuinre.

Scan de QR-code

Op **Visit Noordoostpolder** vind je nog veel meer inspiratie voor een verrassend dagje uit, of je nu houdt van natuur, cultuur of gewoon iets nieuws wilt ontdekken.

Kijk op www.visitnoordoostpolder.nl en laat je opnieuw verrassen!

Lunch arrangement

20% korting op een lunch van de kaart tijdens Open Monumentendag, Exclusief drankjes bij de volgende restaurants:

Brasserie Aandeel, De Deel 21-02 Emmeloord
Hotel Restaurant Grandcafé 't Voorhuys, De Deel 20 Emmeloord
Restaurant Schokland, Middelbuurt 2 Schokland
Paviljoen Het Proeflab, Voorsterweg 34 Marknesse

Knip deze kortingsbon uit en lever in bij het restaurant.
Alleen geldig op zaterdag 12 september en zondag 13 september 2026.

Gemeente Noordoostpolder | 2026

Open Monumentendag Noordoostpolder wordt georganiseerd door gemeente Noordoostpolder, met dank aan alle monumenteneigenaren, -beheerders en vrijwilligers.

Heeft u vragen, opmerkingen, tips of suggesties? Of wilt u zelf deelnemen? Stuur dan een e-mail naar openmonumentendagen@noordoostpolder.nl.

